

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltorv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Retsudvalget
REU alm. del - Bilag 677
Offentligt

Dato: 19 JUNI 2006

J.nr.: 2004-3564-424
Sagsbehandler: PH
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 32

+ opfølgingsrapporter

Vedrørende inspektion af Psykiatrisk Afdeling på Hvidovre Hospital

Hermed sender jeg et eksemplar af opfølgingsrapport nr. 2 af dags dato vedrørende inspektionen den 8. december 2004 af Psykiatrisk Afdeling på Hvidovre Hospital.

Med henblik på muligheden for at mangfoldiggøre opfølgingsrapporten vedlægger jeg desuden en uhæftet kopi af rapporten.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Opfølgning nr. 2

19 JUNI 2006

Gammeltorv den
Journalnr. 2004-3564-424 PH

Folketingets Ombudsmands

Inspektion

af

Psykiatrisk Afdeling, Hvidovre Hospital

den 8. december 2004

Folketingets Ombudsmand - Gammeltorv 22 - 1457 København K

Den 7. februar 2006 afgav jeg en opfølgingsrapport om min inspektion den 8. december 2004 af Psykiatrisk Afdeling, Hvidovre Hospital. I rapporten tilkendegav jeg at jeg afventede underretning mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har i den anledning modtaget to breve af 17. maj 2006 med bilag fra Psykiatrisk Afdeling, Hvidovre Hospital, og et brev af 23. maj 2006 fra Hovedstadens Sygehusfællesskab.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2. Afdelingens organisation mv.

Et projekt på de lukkede afsnit indebar bl.a. at der i perioden 2004-2005 var tre afsnit med øget normering i stedet for fire lukkede afsnit. Projektet skulle evalueres senest 1. januar 2006, og jeg anmodede i den endelige rapport om oplysning om resultatet af evalueringen af projektet.

I afdelingens tidligere udtalelse oplyste afdelingen at projektet ikke var færdig-evalueret, men at afdelingsledelsen gerne vendte tilbage med en orientering når evalueringen forelå. Jeg bemærkede at jeg fortsat er interesseret i underretning om resultatet af evalueringen når den forelå.

Afdelingen har oplyst at afdelingsledelsen har opgjort foreløbige resultater, og at der er fremsendt en ansøgning til Hovedstadens Sygehusfællesskab om at gøre projektet permanent. Hovedstadens Sygehusfællesskab har oplyst at der endnu ikke er taget stilling til forslaget, men at sagen forventes drøftet mellem direktionen og hospitalet i nær fremtid.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder sygehusfællesskabet om at underrette mig når der er taget stilling til forslaget.

Ad punkt 3.2.1. Sengestuer

Jeg noterede mig at afdelingsledelsen ville sikre at der er en vis pulje ekstranøgler til skabene på patientstuerne, og bemærkede at jeg gik ud fra at afdelingen vil være opmærksom på i nødvendigt omfang at supplere puljen af ekstranøgler når der tages nøgler herfra.

Afdelingen har oplyst at afdelingsledelsen løbende vil sikre at der er et tilstrækkeligt antal nøgler.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.2.4. Aktiviteter

Jeg noterede mig at afdelingen på grund af de korte gennemsnitlige indlæggelsestider ikke havde fundet det relevant at etablere særlige uddannelses tilbud under ophold på afdelingen, men idet jeg henviste til bemærkningerne til det lovforslag der var fremsat om ændring af psykiatriloven, gik jeg ud fra at afdelingen ville følge en praksis der er i overensstemmelse med den lov der vedtages.

Afdelingen har oplyst at afdelingen klart vil følge en praksis i overensstemmelse med psykiatriloven.

Jeg har noteret mig det oplyste – og bemærker for en ordens skyld at loven er vedtaget den 2. juni 2006 og træder i kraft den 1. januar 2007.

Ad punkt 5.3. Adgang til frisk luft

Jeg erklærede mig enig med afdelingen i at haverne til de lukkede afsnit må anses som en del af disse afsnit, og at kompetencen til at træffe beslutning om adgang til haven derfor tilkommer overlægen. Jeg tilkendegav samtidig at jeg gik ud fra at afdelingen – hvis politiet i et konkret tilfælde nedlægger forbud mod ophold i haven – ville drøfte dette nærmere med politiet.

Afdelingen har oplyst at det er en naturlig praksis at afdelingsledelsen drøfter denne problemstilling nærmere med politiet således at det i bedst muligt omfang sikres at patienter får adgang til frisk luft.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.7. Besøg, visitation og adgang til telefonering

Jeg anbefalede i den endelige rapport afdelingen at udfærdige (lokale) generelle retningslinjer om indgreb, og i opfølgingsrapporten noterede jeg mig at der – så vidt jeg forstod – ville blive udarbejdet (mere detaljerede) instrukser. Jeg bad om en kopi eller et eksemplar heraf. Når Det Sundhedsfaglige Råd var færdig med at tilpasse husordenen fra Sct. Hans Hospital, bad jeg tillige om en kopi eller et eksemplar af den tilpassede husorden.

Afdelingen har oplyst at Det Sundhedsfaglige Råd fortsat arbejder med at tilpasse husordenen fra Sct. Hans Hospital således at instruksens ordvalg er tilpasset de patientgrupper som de akutte psykiatriske afdelinger servicerer. Afdelingen har oplyst at arbejdet forventes færdigt ved rådets møde i juni 2006.

Hovedstadens Sygehusfællesskab har oplyst at reglerne efterfølgende vil blive fremsendt til mig.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer modtagelsen af disse regler. Det tilføjes for en ordens skyld at der i den nye psykiatrilov der som nævnt er ved-

taget den 2. juni 2006 og træder i kraft den 1. januar 2007, er indført en pligt for sygehusmyndigheden til at sikre at der på enhver psykiatrisk afdeling forefindes en skriftlig husorden som skal være tilgængelig for patienten, jf. lovens § 2 a. Endvidere er der i § 19 regler om visitation mv.

Ad punkt 5.9. Forplejning

Jeg noterede mig at jeg senere ville modtage skriftligt materiale om kost- og motionsplaner.

Afdelingen har fremsendt sådant materiale "Løsninger for livet" som bl.a. omfatter pjecer, hæfter og spørgeskemaer mv. der bruges i forbindelse med undervisning om kost og motion. Et af hæfterne er et brugerhæfte der udleveres til patienterne til eget brug, og blandt det modtagne materiale er tillige en kogebog. I et brev fra overterapeuten er det bl.a. oplyst at data fra de udfyldte skemaer før og efter forløbet der viser holdets samlede opnåede resultat i forhold til oplevet livskvalitet, bearbejdes, men at det ikke er muligt at vedlægge et eksempel herpå da kun et hold indtil videre har gennemført forløbet.

Jeg har noteret mig dette materiale som jeg har læst med interesse.

Ad punkt 5.14. Opbevaring af journaler

Jeg noterede mig at journalerne opbevares i en (uaflåst) vogn i et aflåst personalerum, men bemærkede at journalerne hvis der på dette kontor også kommer personale der ikke har adgang til journalerne, efter min opfattelse burde opbevares i enten en aflåst journalvogn eller i aflåst skab/skuffe.

Afdelingen har hertil bemærket at afdelingen i forbindelse med afdelingens indførelse af elektronisk patientjournal forventer i løbet af få uger at modtage nye journalvogne (to pr. afsnit) som kan aflåses.

Det fremgår af afdelingens tidligere udtalelse at elektronisk patientjournal først forventes indført i 2007-2008.

Med den bemærkning at jeg går ud fra at afdelingen på denne baggrund om muligt vil søge at få leveret disse vogne allerede nu, har jeg noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.16. Patientindflydelse

Jeg noterede mig at jeg på et senere tidspunkt ville modtage yderligere information med hensyn til afdelingens overvejelser om hvordan patientindflydelsen bedst muligt sikres. Jeg anmodede i den forbindelse afdelingen om udtrykkeligt at oplyse hvad en opfordring fra § 71, stk. 7-tilsynet om afholdelse af møder gav anledning til, og hvem blandt personalet der deltager i de daglige møder som afholdes med patienterne på de enkelte afsnit.

I udtalelsen af 17. maj 2006 har afdelingen oplyst at der i disse møder deltager plejepersonale fra afsnittet, oftest en ergoterapeut, på de lukkede afsnit en psykolog.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer fortsat underretning om resultatet af de nævnte overvejelser med hensyn til at sikre brugerindflydelsen bedst muligt. Det bemærkes at jeg er opmærksom på at den i rapporten nævnte bekendtgørelse nr. 1337 af 15. december 2004 om patientindflydelse vil bortfalde ved ikrafttrædelsen af den nye psykiatrilov, jf. forarbejderne til lovens § 2 a (om obligatoriske husordener).

Jeg erindrer samtidig om min anmodning om også at få oplyst hvad tilsynets opfordring gav anledning til.

Ad punkt 5.18. Euforiserende stoffer og alkohol

Idet afdelingen havde oplyst at afdelingen var i færd med at revidere instruksen på dette område, gik jeg ud fra at jeg i forbindelse med ovennævnte fremsendelse af kopi af instrukser mv. (jf. pkt. 5.7.) tillige ville modtage den reviderede instruks på dette område.

Afdelingen har oplyst at instruksen er færdigudarbejdet og tillige omfatter personalets mulighed for at visitere og opbevare/destruere euforiserende stoffer. Afdelingen har oplyst at sidste del af instruksen skal drøftes med Glostrup Politi som afdelingen i nærmeste fremtid vil tage kontakt til med henblik på etablering af en praksis på området.

Hovedstadens Sygehusudvalg har oplyst at forholdsregler vedrørende euforiserende stoffer og alkohol efterfølgende vil blive fremsendt til mig.

Jeg afventer således fortsat fremsendelse af de reviderede regler på dette område. Såfremt drøftelserne med politiet ikke fremgår heraf, anmoder jeg tillige afdelingen om i den forbindelse at oplyse nærmere herom. Jeg henviser i øvrigt til § 19 i den nye psykiatrilov om visitation mv.

Ad punkt 6.2. Tvangsbehandling

Jeg tog det oplyste om at afdelingen var i gang med at gennemføre undervisning for læger i bl.a. erklæringsskrivning og udfyldelse af officielle formularer til efterretning. Da min henstilling under dette punkt – om at afdelingen overvejede at give retningslinjer for udfyldelse af tvangsprotokollen således at det også for udenforstående tydeliggøres hvilken ordinationsform der skal forsøges først – (umiddelbart) sigtede til udfærdigelse af skriftlige retningslinjer, anmodede jeg afdelingen om at overveje sådanne retningslinjer. Jeg bemærkede i parentes at sådanne retningslinjer ville kunne indgå som undervisningsmateriale. Jeg bad afdelingen om at meddele mig resultatet af disse overvejelser.

Afdelingen har oplyst at afdelingen netop har gennemført undervisning som nævnt, men at der ikke er udfærdiget en selvstændig instruks herom. Afdelingen har oplyst at afdelingen har instrukser vedrørende anvendelse af psykiatriloven, herunder vejledning i udfyldelse af tvangsprotokoller. Efter afdelingsledelsens opfattelse er der tilstrækkelige retningslinjer på området. Afdelingen har i den forbindelse oplyst at det store arbejde er at sikre at nyansatte læger er tilstrækkeligt trænet i denne del af arbejdet. Afdelingen har videre oplyst at det er afdelingsledelsens hensigt at sikre dette ved regelmæssige og gentagne undervisningstilbud, og at det ligeledes indgår i introduktion af nyansatte læger.

Uanset at afdelingen er meget opmærksom på at sikre at de nyansatte læger modtager undervisning mv. med henblik på udfyldelse af formularer og tvangsprotokoller, er det fortsat min opfattelse at det er hensigtsmæssigt at det udtrykkeligt fremgår af interne regler hvad der er proceduren med hensyn til fx medicinering. Såfremt afdelingen mener at der er tilstrækkelige skriftlige instrukser på området, kan dette eventuelt indarbejdes i de allerede foreliggende regler (den nævnte vejledning om udfyldelse af tvangsprotokoller). Bortset fra at bemærke at jeg går ud fra at afdelingen vil overveje dette, foretager jeg mig dog ikke mere vedrørende dette forhold.

Afdelingen havde oplyst at fortsat registrering ved kvartalsskifte i et nyt skema i den rubrik man var nået til på forudgående skema, skyldes enkelte lægers praksis. Afdelingsledelsen anså ikke denne praksis for hensigtsmæssig og havde drøftet den med lægerne. Jeg noterede mig det oplyste og gik ud fra at de pågældende læger nu havde ændret praksis i overensstemmelse med ledelsens opfattelse.

Afdelingsledelsen har bekræftet at de pågældende læger har ændret deres praksis i overensstemmelse med ledelsens opfattelse.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.3. Tvangsfiksering og anvendelse af fysisk magt

Afdelingen oplyste i afdelingens tidligere udtalelse at afdelingen arbejdede med forskellige metoder til at undgå bæltefiksering, herunder frivillig fiksering. Jeg bad afdelingen om at oplyse nærmere om de nævnte metoder.

Afdelingen har oplyst at afdelingen gennem flere år har arbejdet med at udvikle metoder til at undgå bæltefiksering, og at ledelsen er meget tilfreds med resultatet heraf som viser at antallet af bæltefikseringer er reduceret med ca. 60% fra 2002 til i dag. Afdelingen vil dog fortsat arbejde på at minimere anvendelsen af tvangsfiksering. De metoder der er tale om, er mangeartede og omfatter:

- 1) Identificering af særlig udsatte patienter, fx maniske patienter og patienter der tidligere har haft udadreagerende adfærd. Afdelingen sikrer at de vurderes dagligt i den fase hvor de opfattes som ustabile.
- 2) Optimering af den medicinske behandling. Afdelingen har oplyst at der er udarbejdet en instruks til de yngre læger vedrørende akut psykofarmakologisk behandling.
- 3) Samtaler mellem plejepersonalet og patienter på lukket afsnit om hvilke strategier og handlemuligheder som patienterne har erfaret hjælper hvis de bliver urolige eller angste. Som eksempler er nævnt at nogle patienter ønsker at man holder om dem, mens andre ikke tåler berøring. Der udarbejdes individuelle handleplaner for de enkelte patienter som personalet støtter patienterne i at anvende. Hvis patienter ikke har erfaring i hvad der hjælper, drøftes mulige løsninger.
- 4) Eftersamtaler i forbindelse med bæltefikseringer således at ny fiksering kan undgås.

Jeg har noteret mig det oplyste. Med hensyn til eftersamtaler bemærker jeg at det efter den nye psykiatrilov bliver obligatorisk efter ophør af enhver anvendelse af tvang, jf. lovens § 4, stk. 5.

Opfølgning

Jeg afventer fortsat underretning mv. om enkelte forhold og beder om at afdelingens svar sendes gennem Hovedstadens Sygehusfællesskab.

Underretning

Denne rapport sendes til Hvidovre Hospital, Psykiatrisk Afdeling, Hovedstadens Sygehusfællesskab, Folketingets Retsudvalg, Tilsynet i henhold til Grundlovens § 71 og afdelingens patienter.

Lennart Frandsen
Inspektionschef

